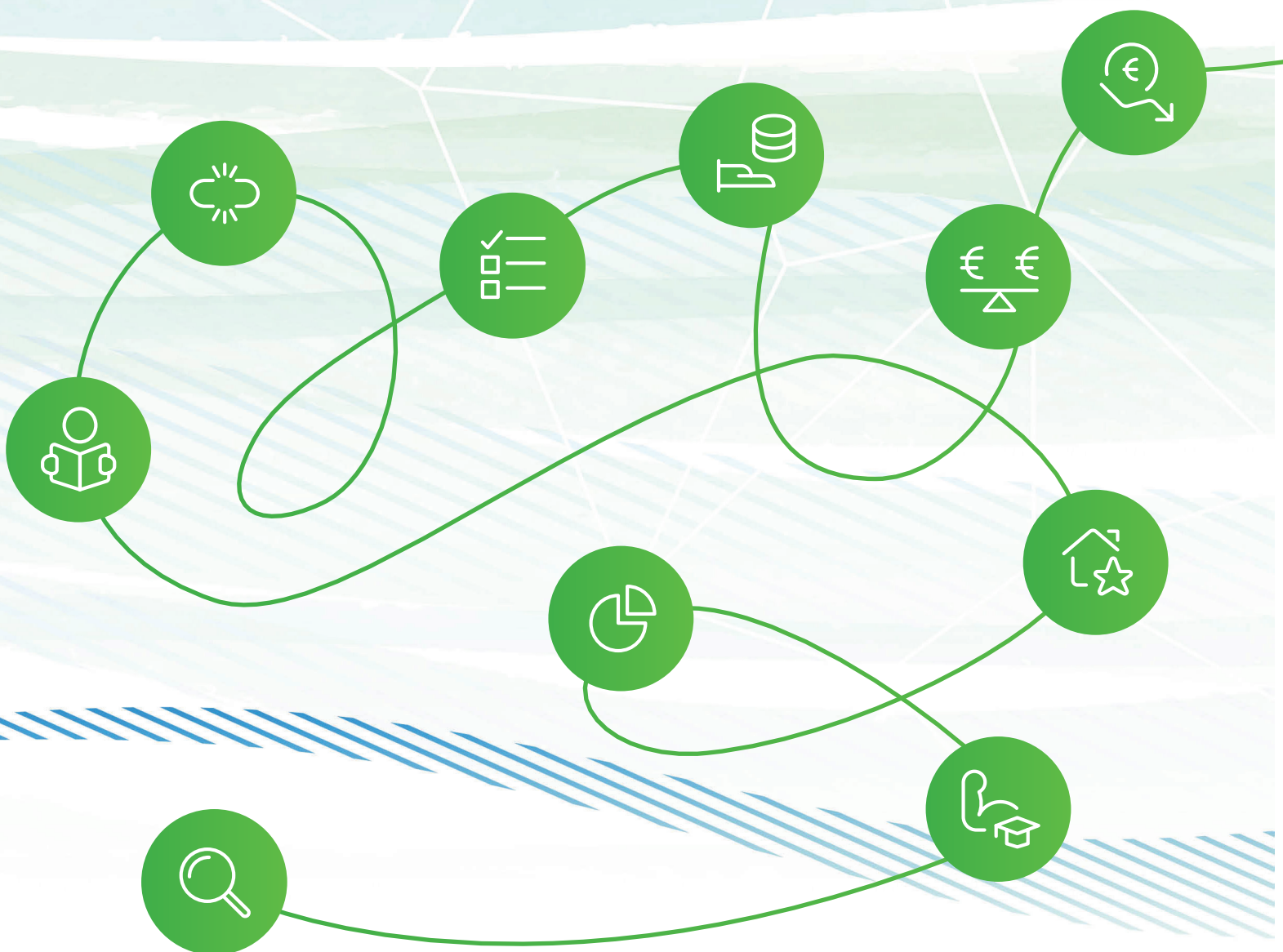

Warmtemanifest

Maak warmtenetten
weer HOT!

Warmtemanifest

Maak warmtenetten weer HOT!

De warmtetransitie raakt op stoom. Woningen worden geïsoleerd. Mede als gevolg van de onzekere gasprijzen is de verkoop van individuele warmtepompen stevig gegroeid. De uitrol van de collectieve optie (warmtenetten) blijft nog achter bij de ambities. Terwijl het streven is om het aantal aansluitingen in 2030 met 500.000 te verdubbelen, blijft de jaarlijkse realisatie momenteel beperkt tot 15.000 aansluitingen op grote netten. Zonde, want warmtenetten zijn maatschappelijk gezien vaak de meest wenselijke optie om woningen aardgasvrij te maken:

- Op veel plekken zijn warmtenetten de goedkoopste oplossing voor de maatschappij als geheel.
- Waar veel mensen dicht op elkaar wonen, ontbreekt dikwijls de fysieke ruimte voor de optelsom van individuele warmtepompen. Zeker in kleine woningen of appartementencomplexen.
- Netcongestie is een probleem. Dit belemmert nu al woningbouw en bedrijvigheid, maar ook de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Per locatie bestaat er een optimale oplossing, wordt er op die plekken afgeweken van de optimale oplossing dan duurt congestie langer dan noodzakelijk.
- Warmtenetten vormen, mits aangesloten op duurzame bronnen, een onmisbare schakel in de warmtemix. En dragen bij aan meer energie-onafhankelijkheid.
- Warmtenetten kunnen, door hun omvang, een belangrijke bijdrage leveren aan de wijkaanpak en de opschaling van de warmtetransitie.

Los van de aanhoudende onduidelijkheid rond de marktordening helpt het niet dat de businesscases van warmtenetten vaak nog niet rondgerekend kunnen worden, ook waar deze uitgangspunt van de maatschappelijke kosten toch écht de goedkoopste

optie zijn. We verwachten (net als geschetst in het Nationaal Plan Energiesysteem) dat collectieve systemen uiteindelijk ongeveer een kwart tot een derde van de warmtelevering in de gebouwde omgeving verzorgen. Gemeenten zijn de regisseur van de warmtetransitie en maken zich nu klaar om deze rol in te vullen. Wat kunnen we doen om de juiste techniek op de juiste plek uit te rollen? Stichting Warmtenetwerk, Netbeheer Nederland en de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), ondersteund door Natuur en Milieu en Bouwend Nederland, doen tien voorstellen om de ontwikkeling van warmtenetten weer vlot te trekken. Samen doen wij deze positieve oproep om het draagvlak te vergroten: Maak warmtenetten weer HOT!

Kies voor de laagste maatschappelijke kosten

Bij het kiezen van een duurzame warmteoptie houden we rekening met het complete energiesysteem. Ons doel is om te kiezen voor de optie met de laagste maatschappelijke kosten, waarbij ook de betaalbaarheid voor bewoners gewaarborgd blijft. Daarnaast moeten gemeenten de haalbaarheid van een warmtealternatief meewegen, bijvoorbeeld omdat ergens sprake is van netcongestie.

Zoek balans tussen betaalbaarheid en investeerbaarheid

Betaalbaarheid voor klanten en investeerbaarheid voor warmte(-infra)bedrijven moeten goed met elkaar in balans zijn. Zonder sluitende businesscase komen er immers geen warmtenetten en zonder een betaalbaar aanbod sluiten klanten niet aan. De extra middelen uit de Voorjaarsnota voor de WIS-subsidie en de vorming van een Waarborgfonds helpen daar zeker bij, maar er is meer nodig om de betaalbaarheid van warmtenetten te organiseren en de kosten achter de voordeur acceptabel te maken.

Voer effectief subsidiebeleid

Uit oogpunt van maatschappelijke kosten kun je overwegen geen individuele warmtepompen te subsidiëren op plekken waar collectieve warmtevoorzieningen komen. Want waarom de individuele oplossing stimuleren, waar deze de collectieve oplossing ondermijnt? Tegelijk moeten burgers niet de dupe worden van vage plannen en gebrekkige uitvoering. Stel dus als voorwaarde aan gerichtere inzet van subsidies dat plannen voor een warmtenet concreet zijn en er bijvoorbeeld een investeringsbeslissing of gemeentelijk besluit (zoals een kavelaanwijzing) is genomen. Uiteraard behouden burgers los van subsidies altijd hun keuzevrijheid

Zet snel in op energieplanologie

Het is cruciaal dat er snel voor de komende tien jaar duidelijkheid komt waar warmtenetten de beste oplossing zijn en welke bronnen daarvoor gebruikt gaan worden. Hoe langer het duurt voordat deze duidelijkheid er komt, hoe meer mensen voor individuele oplossingen kiezen. Daardoor raakt de collectieve route uit zicht. Wat al helpt is als gemeenten vast aangeven waar in elk geval géén warmtenet komt. Zorg dat gemeenten in 2026 hun warmteprogramma hebben opgesteld en zorg voor landelijke monitoring op de voortgang.

Verdeel de 500.000 nieuwe warmteansluitingen

Er is een gezamenlijke 'governance' van de warmtetransitie nodig, waarbij overheden, netbeheerders, woningbouwcorporaties en warmtebedrijven afspraken maken over lokale doelen, om de afgesproken ambitie om 500.000 extra aansluitingen op de juiste plek gerealiseerd te krijgen in 2030.

Maak gebruik van de kennis van de netbeheerders

Stel advisering door de netbeheerders bij het opstellen van de energieplanologie verplicht. Zij hebben zowel de kennis als de data die daarvoor nodig zijn, zodat gemeenten tot een goede indeling van het energiesysteem in de gebouwde omgeving kunnen komen.

Waardeer warmtenetten in het energielabel

Maak duurzame warmtenetten onderdeel van het energielabel van een woning: de herkomst van warmte is immers relevant. Los daarvan is isolatie altijd een goed idee, dus ga daarmee door.

Denk na over de verdeling van de kosten van het energiesysteem

Wie een warmtepomp laat installeren, maakt gebruik van het stroomnet, dat we met zijn allen betalen. Gebruikers van warmtenetten betalen de kosten voor infra, behoudens subsidies, zélf. Hoe eerlijk is dat? Het speelveld tussen warmtenetten en all-electric zou eerlijk moeten zijn. Ligt het niet voor de hand de (infra)kosten van warmtenetten (voor een groter deel) te socialiseren? Of eindgebruikers van warmtenetten een lager vastrecht te laten betalen voor stroom dan gebruikers met een warmtepomp?

Gebruik ieders kennis, ervaring en realisatiekracht

Hoe de politiek ook gaat beslissen over de marktordening: deelname van zowel private bedrijven, publieke bedrijven als warmtecoöperaties is hard nodig bij de ontwikkeling en aanleg van warmtenetten. Gebruik hun kennis, drive en realisatiekracht. En maak het voor alle partijen aantrekkelijk om mee te doen.

Onderzoek aanpak wind op zee bij warmtenetten

Onderzoek de aanpak zoals die bij wind op zee is toegepast. Het Rijk garandeerde vergunningen, startsubsidies, elektriciteitsinfra en kavels en beperkte hiermee de risico's voor de marktpartijen aanzienlijk. In ruil daarvoor committeerde de sector zich aan een forse kostendaling, die binnen handbereik kwam door opschaling en zekerheid.

Het Warmtemanifest is een initiatief van:

En wordt ondersteund door:

